

ח"כ עודה:
נתינו מסוכן ביותר
עמ' 4

גיליון 41 / 26 באוקטובר 2022

תע"ל

בראשות אחמד טיבי
العربية للتغيير برئاسة أحمد الطيبي

חדש

חזית דמוקרטית לשלום ולשוויון
الجبهة الديمقراطية للسلام والمساواة

שינוי מתוך שוויון

ום

חד"ש תע"ל
בראשות איימן עודה ואחמד טיבי

המאבק לשוויון הוא משותף

אם (חלילה!) ישיג הימין הגזעני בהובלת נתינו וכן גביר רוב דחוק בבחירות שייערכו ביום שלישי הקרוב, שוב יפנה ה"שמאל הציוני" מבטי אשמה אל עבר הציבור הערבי ש"נתן להם לעבור". קורבן האפליה וההדרה יהפוך שוב שער לעזאזל, אולם אף כתב כבר לא ישאל מדוע שיעורי ההצבעה באום אל-פחם ובכת ים דומים.

לכן, חשוב להזכיר כי המאבק נגד הגזענות ולמען השוויון והדמוקרטיה איננו מאבקם של הערבים בלבד. זהו מאבק משותף לדמוקרטיה ולשוויון הנכון לכלל אזרחי ישראל. בדומה למאבק בכיבוש, הוא איננו "לטובת הפלסטינים", אלא למען שני העמים. התחזקות הימין הגזעני צפויה לתרגם את משנתו של הרב מאיר כהנא לעמדות מרכזיות בממשלה ובכנסת. מול סכנה זו ניצבת רק חלופה אחת: רשימת חד"ש-תע"ל והאותיות "ום".

חד"ש-תע"ל היא הרשימה היחידה שאינה מוכנה להשלים עם הפשיזציה הגוברת בישראל, ואף היחידה הנכונה להיאבק בה.

זו החלופה האמתית ל"ממשלת השינוי" השואפת להחליף את נתינו אך לא את מדיניותו. סיעה פרלמנטרית גדולה לחד"ש-תע"ל תהיה המייצגת הפוליטית הנאמנה ביותר לחפצים בישראל אחרת – שוויונית וצודקת. אך זה זהו איננו רק תפקידם של הבוחרים הערביים.

נותר שבוע בלבד והמלאכה מרובה: ארגון חוגי בית; ביקור בבתיים של מתלבטים ונמנעים; הפצת חומרי בחירות, טלפונים לחברים, לקרובים ואף לרוחקים; עמידה בדוכנים ברחבי הערים ובכניסות לאוניברסיטאות ולמכללות; תליית שלטים וכרזות; השפעה באמצעות הרשתות החברתיות; הפקת סרטוני תמיכה ברשימה והפצתם - כל אחת ואחד יכולים להצטרף למאבק! ביום הבחירות מצביעים "ום".

מספר ימים לפני הבחירות הגורליות לכנסת ה-25 עולה שאלת השתתפותם של הבוחרים הערבים לכותרות שוב ושוב. נדמה כי העיסוק התקשורתי באופן הצבעתם (או הימנעותם) של האזרחים הערבים בישראל מעולם לא היה כה נרחב. פרשנים, כתבים, סוקרים ו"מומחים" עוסקים ללא הרף ב"הלוך הרוחות", ב"אדישות" וב"החרמת הבחירות הצפויה" של הציבור הערבי.

ערוצי התקשורת שולחים את הכתבים "לשטח", ומשם הם מדווחים כי שיעור ההצבעה אכן צפוי להיות נמוך במיוחד בקרב האוכלוסייה הערבית. לרוב הם מאשרים את מה שהמומחים והסוקרים כבר ניבאו מבעוד מועד.

אך איש מהם לא טורח להתייחס למצעים שפרסמו המפלגות הפועלות בקרב הציבור הערבי בישראל. מהי עמדת רע"מ בנושא משבר הדיור או המצוקה הכלכלית? מה דעתם של אנשי בל"ד בסוגיות חברתיות וסביבתיות (ר' עמוד 3)? מיותר לציין שאינם מתייחסים לתכנית הכלכלית שהציגה רשימת חד"ש-תע"ל למאבק ביוקר המחיה, או לפעילותה הענפה למען זכויות נשים. הרמה המקצועית של הידיעות והפרשנויות שמפרסמת התקשורת בעברית כגובה הדשא באצטדיון הכדורגל דוחא שבסכנין.

העיסוק הבלתי פוסק של התקשורת בעמדות הציבור הערבי בישראל היא דווקא תופעה חיובית. יש לראות בה שלב נוסף בתהליך שהחל עם הקמת הרשימה המשותפת בינואר 2015, אשר הגיעה לשיא כוחה בבחירות לכנסת ה-23 (מארס 2020) והכניסה 15 נציגות ונציגים לכנסת.

עם עליית הרשימה המשותפת הפכו האזרחים הערבים מ"נוכחים-נפקדים" לנוכחים משפיעים. כיום, נראה כי המגמה נמשכת, וזאת חרף נטישת רע"מ והפיכתה לזנב המפלגות הציוניות, וחרף עריקת בל"ד.

מכתבים למערכת

הפעם מצביעים "כיבוש חזק לישראל"

כולי תקווה כי הציבור ראה את שלטי החוצות המתנוססים בנתיבי איילון, וצפה בסרטון התעמולה של מפלגת "כיבוש חזק לישראל" - זו כמובן עבודה שלנו, ארגון שוברים שתיקה. פתחנו לקמפיין חדש ביום בו מתנחלים תקפו באלות את הגר גפן, פעילה ישראלית רבת זכויות וחברה בקהילת הידידים שלנו.

אני כותב בשם חברי וחברות הארגון ובשם קהילת הידידים. הגר, כל הכבוד לך על הפעולה החשובה במסיק הזיתים! ספגת אלימות קשה ביותר ויכולת לה. אנו מאחלים לך החלמה מהירה וקלה. כולנו גאים בך מאוד!

באותו לילה מתנחלים תקפו חיילים בחווארה. זו השגרה בשטחים, כפי שידע כל מי שטורח להתעניין. לכן נשאלת השאלה: כיצד מעמידים פוליטיקאים פנים כאילו אלימות זו היא דבר מפתיע?

זאת כי הם בוחרים שלא להביט בנעשה בשמם. בחמש מערכות בחירות שמענו אותם מדברים על תחבורה ציבורית, לימודי ליבה ומשכנתאות. הכל חוץ מהמשימות אליהן הם שולחים את החיילים לבצע בשטחים. אנחנו קוראים לכולם לעזור להפיץ את הסרטון ואת האתר החדש שהשקנו על מנת להעלות את נושא הכיבוש ארוך השנים במסגרת מערכת הבחירות הנוכחית.

נדב יומן, סמנכ"ל שוברים שתיקה

אירועי אוקטובר: שני עשורי חסינות

בתחילת החודש (1.10) ציין מרכז עדאלה 22 שנים לאירועי אוקטובר 2000. אז, בצל הרג הפלסטינים בידי הצבא הישראלי במסגד אל אקצא, בירושלים ובגדה המערבית, ערכו פלסטינים ברחבי השטחים הנמצאים תחת הכיבוש הישראלי אירועי מחאה נרחבים. במחאות שנערכו בישראל במהלך אוקטובר 2000 הרגה משטרת ישראל 13 פלסטינים ופצעה מאות.

בחלוף שני עשורים, ישראל עדיין מעניקה חסינות גורפת לשוטרים, לחיילים ולקבוצות אלימות של מתנחלים, ומגינה עליהם מפני העמדה לדין. מרכז עדאלה ממשיך לפעול להבטחת צדק לפלסטינים מול מערכת המשפט ורשויות החוק הישראליות. עדאלה קורא לקהילה הבינלאומית לנקוט עמדה נגד פשעי המתמשכים של ישראל נגד פלסטינים.

ד"ר חסן ג'בארין, מייסד ומנכ"ל עדאלה

שכם במצור אך הקבר נותר פתוח

עיר שלמה נתונה בימים אלה במצור הדוק. אין נכנס ואין יוצא, מלבד דרך אחת - פירצה בדמות הדרך המובילה ל"קבר יוסף".

הקבר הוא מבנה מוסלמי, אשר הפך בשנים האחרונות מרחב קדוש עבור מתנחלים וקהילות חרדיות ומשיחיות. את הכניסה הבלעדית לקבר מאבטחים חיילי צה"ל ואחרים בשליחות הממשלה. הדבר מטיל זרקור על תפקידם האבסורדי של החיילים והקצינים המשרתים בשטחים הכבושים. אגב, לפי המקורות נקבר יוסף בהר-אפרים ולא בפאתי שכם (יהושע, כ"ד, ל').

דן יהב, ת"א-יפו

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל
zohaderekh@gmail.com

או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

דברים בשם אומרם

"חוק כסיף": כך הציע מי שמפיץ את דבר ההון

"יש לחוקק את חוק כסיף; חוק שיגביל את צעדיו וחסינותו למרות שהוא חבר כנסת. (1) האיש פוגע ביסודות הדמוקרטיה הישראלית בכך שהוא יורה מילים במסווה של חופש הדיבור, אך כל מה שיוצא לו מהפה הוא שקר אחד גדול! (2) האיש מסית את ערביי ישראל נגד המדינה שלהם. (3) האיש יוצא ומסית נגד צה"ל יום יום, שעה שעה. (4) האיש מפיץ רוע שאין לו תקדים. (5) יש מקרים שהמדינה חייבת להגן על עצמה וזה מקרה קלאסי".

ציוץ מאת היחצ"ן רני רוב, 14.10

אותו סיפור ישן: בעלי הון, גזענות ופשיזם

"בעלי רשת זארה ישראל אירח כנס תמיכה בבן גביר".

חדשות 12, 20.10

אריה דרעי: מהמלון בסנט מוריץ לסוכה החזקה

"יו"ר ש"ס, אריה דרעי, שלא מחמיץ בילוי במלון סנט מוריץ היוקרתי בשווייץ, לא מעוניין לשפר את עתידו של הציבור המוחלש והשבוי שנגרר אחרי ומצביע לו פעם אחר פעם כמו בכת. זהו אותו דרעי שמעדיף לשמר את הקהל שלו בור, מתוסכל ומיואש מול העגלה הריקה. זהו אותו דרעי שגורף הון פוליטי כל עוד לא ילמדו ליבה. חלילה יסייע למצביעי ש"ס לבנות עתיד מזהיר יותר בשביל עצמם, כזה שיפחית את התלות במפלגתו. מבחינתו, שיתפקו בלבנות 'סוכה יהודית חזקה' כפי שהוא מפציר בתשדיר הבחירות שהפיץ ויאחזו אתרוג עם פיטם זקור וכשר למהדרין".

יסמין לוי, "הארץ", 13.10

יורים ולא בוכים

"שר הביטחון בני גנץ כתב בחשבון הטוויטר שלו שעל נבחר הציבור להיות אחראים בהתבטאויותיהם בנושא נוהלי הפתיחה באש ובעניין חוות הדעת הביטחונית בנושא הסכם המים הכלכליים עם לבנון. זאת נוכח המצב הביטחוני הרגיש. 'אף אחד לא קושר את ידי הלוחמים, ואף אחד לא מאשר ירי המנוגד לטוהר הנשק', כתב גנץ, 'מול מציאות מורכבת בשטח - יש למפקדי וחיילי צה"ל ולכלל כוחות הביטחון גיבוי מלא לבצע את משימתם, ולספק ביטחון לאזרחי ישראל בנחישות ובמקצועיות'".

טל שלו, "הארץ", 16.10

החסה לא חסה על ראש הממשלה הניאו-ליברלית

"לפני שבוע בדיוק, הציב האתר הבריטי 'דיילי סטאר' תצלום של ראש הממשלה ליז טראס בסמוך לחסה, ומולם מצלמה שתיעדה אותם 24 שעות ביממה תחת הכותרת: מי ישרוד - האם טראס תמשיך בכהונתה לפני שהחסה תירקב. החסה ניצחה. אלה היו 44 ימים שליו טראס הייתה מעדיפה לשכוח. היא ניצחה בתום מאבק פריימריז ממושך, והייתה אמורה להשיג שתי מטרות: לייצב את הכלכלה הבריטית וגם את המפלגה השמרנית אחרי התקופה הסוערת של בוריס ג'ונסון. בשתייהן היא נכשלה".

עמחי שטיין, כאן 11, 20.10

הכלכלה הישראלית זקוקה לשידור מערכות מלא: כינון של מדינת רווחה רחבה". המצע אף קורא לעצירת תהליכי ההפרטה ולהשבת השירותים הציבוריים ומשאבי הטבע לידי המדינה. מרצ אמנם לא מבקשת להפוך את המשק הישראלי לסוציאליסטי, אך מצעה מעיד לפחות על כמה הבדלים משמעותיים בינה לבין ההגמוניה הניאו-ליברלית.

אלא שמצעה של מרצ מסגיר גם אמת מטרידה – הפער בינו לבין המציאות: "ממשלות ישראל האחרונות פעלו במודע ובמתכוון באופן שחזק את בעלי ההון, הרחיב את העוני וריסק את מעמד הביניים והשכבות המוחלשות. הממשלה קבעה סדר עדיפויות מעוות, ניפחה את תקציב הביטחון במקום לחשוב כיצד ניתן לקצו והעניקה הטבות ותקצוב מיוחד למתנחלים. הנפגעים העיקריים מהמדיניות החברתית-כלכלית הדורסנית של ממשלות ישראל בעשור האחרון הם אוכלוסיות מוחלשות: פלסטינים אזרחי ישראל, חרדים, מזרחים, יוצאי אתיופיה, יוצאי ברה"מ לשעבר, אוכלוסיית הגיל השלישי ותושבי הפריפריה".

לכאורה, לא נותר אלא להסכים עם מצע מרצ המתאר במדויק את מדיניות ממשלת לפיד-בנט וקודמותיה. אך מנסחי המצע שכחו שמרצ חברה בממשלת לפיד-בנט, הממשיכה את המדיניות הניאו-ליברלית של ממשלות נתניהו – בניגוד מוחלט לעמדותיה המוכרות! המסקנה ההכרחית העולה מסתירה זו היא שעבור מרצ עמדות כלכליות, מעמדיות וחברתיות הן בסך הכל קישוט או תעמולת בחירות. רק כך ניתן להבין הזעקה נגד ניפוח תקציב הביטחון וחזיון בעלי ההון, ובמקביל – ההצבעה בעדם בכנסת.

בל"ד - משאירים את הטוב קצר ובסוף

בל"ד לא פרסמה מצע בשפה העברית לבחירות לכנסת ה-25. עם זאת, באתר המפלגה בעברית ניתן לעיין במצעה הכללי של המפלגה. מסמך זה מקדיש לכלכלה פרק קצר באורך פחות מעמוד. עיקריו, כשלעצמם, מבטאים השקפת עולם שמאלית: התנגדות להפרטה, הגנה על זכויות העובדים, העלאת שכר המינימום, הגברת המיסוי על ההון והקלת המיסוי על העובדים והשכבות המוחלשות. עם זאת, נראה כי קוצר הפרק, ומיקומו בסמוך לסוף המצע, משקפים את חשיבותו היחסית עבור בל"ד. ואכן, בשבתה בכנסת מיעטה המפלגה, השואבת את עיקר תמיכתה מהבורגנות הערבית ומאינטלקטואלים העונים את מק"י וחד"ש, לעסוק בנושאי עובדים וכלכלה.

חד"ש-תע"ל - היחידה המציעה תוכנית ודרך פעולה מידית

נוסף למצע חד"ש המופיע באתר התנועה, פרסמה חד"ש-תע"ל מצע משותף לבחירות לכנסת ה-25. מצע חד"ש לא מפחד משם התואר "סוציאליסטי", ומבטא עמדה שמאלית עקבית: הוא היחיד הקורא לקיצור שבוע העבודה; להעלאת שכר המינימום לגובה של 70% מהשכר הממוצע במשק; לחינוך חנים מהגן ועד האוניברסיטה; לביטול העסקה קבלנית ודרך חברות כוח-אדם; ולהקמת קרן פנסיה ממשלתית ללא מטרות רווח. במצע חד"ש-תע"ל מופיעה תוכנית למאבק ביוקר המחיה, שעיקריה דווחו ב"זו הדרך". חד"ש-תע"ל היא הרשימה היחידה התומכת בתשלום תוספת יוקר לכלל העובדים במשק, בפתיחת כל ההסכמים הקיבוציים והענפיים, ובהעלאת כלל קצבאות הביטוח הלאומי. לכן, חד"ש-תע"ל היא הרשימה היחידה המציעה הן עקרונות כלליים לתמורה סוציאליסטית והן צעדים מידיים למאבק ביוקר המחיה ובמשבר הכלכלי-חברתי. מי שהאינטרסים של מעמד העובדים עומדים נגד עיניו – ישים בקלפי פתק עם האותיות "ום".

אסף טלגם

כלכלה וקלקלה במצעי המפלגות

ארבע רשימות עיקריות מתחרות על הקול השמאלי בבחירות לכנסת ה-25: חד"ש-תע"ל, מרצ, העבודה ובל"ד. כדי להבין מהי המדיניות האמתית מעבר לסיסמאות, לשידורי הבחירות ולסרטוני התעמולה הקליטים, עיינתי בפרקים הכלכליים במצעיהן של הרשימות וערכתי השוואה ביניהם. להלן מסקנותיי.

מפלגת העבודה - עדיין מסרבת להתייחס לחברה הערבית

באתר מפלגת העבודה מצע מפורט המתייחס לבחירות לכנסת ה-25. עם זאת, לא קיים במצע פרק כלכלי או חזון כלכלי ברור. מושגים כמו "סוציאל-דמוקרטיה" או "סוציאליזם", בהם התהדרה המפלגה בעבר, נפקדים לחלוטין מן המצע. גם את המושגים "מעמד העובדים", "ציבור העובדים" ואפילו "שכירים" לא ניתן לאתר. מה כן יש למפלגת העבודה להציע בתחום הכלכלי? במצע מופיעים הפרקים "מאבק ביוקר המחיה", "העצמת משפחות חד-הוריות", "תוכנית לצעירים ולצעירות", "קידום עובדות הצווארון הוורוד", "שוויון לקהילה הגאה", "אזרחים ותיקים" ו"משפחות צעירות".

המסקנה העולה מכך היא, שמפלגת העבודה אינה מתיימרת להציע חלופה כוללת לסדר הקפיטליסטי הניאו-ליברלי השולט בישראל. לחילופין, היא מסתפקת בהצעת פתרונות נקודתיים עבור קבוצות שונות של קורבנותיו. זה ביטוי של סדר יום ליברלי, שאינו תופס את החברה כמחולקת למעמדות אנטגוניסטיים, אלא ל"זהויות" או מגזרים – נשים, צעירים, מבוגרים, להט"ב. אגב מגזרים, מה בדבר האזרחים הערבים? במצע מפלגת העבודה קיימת התייחסות רק ל"נשים ונערות מהחברה הערבית" ו"קהילה הגאה הערבית". כנראה שלא שמעו במפלגת העבודה על הפערים הכלכליים העמוקים בין החברה היהודית לחברה הערבית – הקבוצה הענייה ביותר בקרב אזרחי ישראל.

מרצ - פער תהומי בין מצע למציאות

באתר מרצ קיים מצע מפורט ומרשים לבחירות לכנסת ה-25, ואחד מפרקיו מופיע תחת הכותרת "כלכלה וצדק חברתי". הפרק מציג את תפיסתה הכלכלית-חברתית של מרצ: "ישראל הפכה למדינה בה הפער בין עשירים לעניים הוא מהגדולים בעולם המערבי... מרבית הצעירים הישראלים נעדרים ביטחון כלכלי ומעמד הביניים הולך ונחלש [...]". מרצ מציעה מדיניות כלכלית הוגנת וצודקת, המאמינה במדינת רווחה, במגזר ציבורי חזק ובצמצום האי-שוויון.

אונ' בן-גוריון הרשיעה תלמידה פעילת חד"ש

בית הדין המשמעתי באוניברסיטת בן-גוריון הרשיע (20.10) פעילה בתא חד"ש, וטן מאדי, בעבירת "אי-ציות לרשויות" הקמפוס. זאת משום שהזכירה את המילה "שהידים" בדברים שנשאה בעצרת לציון יום הנכבה במאי האחרון. שניים מהדיינים דחו את טענת הסטודנטית כי המילה אינה מתייחסת בהכרח למחבלים מתאבדים, וקבעו כי היה עליה להימנע מלהשתמש בה לאור המשמעות שמייחס לה הציבור הרחב. דייין נוסף התנגד להרשעה.

ח"כ עופר כסיף (חד"ש-תע"ל), שהיה מרצה באוניברסיטה העברית, מסר: "הנהלת אוניברסיטת בן-גוריון רודפת סטודנטית על כך שדיברה אמת והתנגדה לדיכוי. האקדמיה לא זקוקה לממשלה כדי לצנזר - היא עושה זאת בעצמה. וטן, אנחנו איתך!". ח"כ עאידה תומא-סלימאן (חד"ש-תע"ל) הדגישה כי אוניברסיטת בן-גוריון "ממשטרת את הסטודנטים הערבים כדי להעביר להם מסר: 'אם תעזו להזכיר את העוול הנוראי שנעשה לעם שלכם, תשלמו על כך ביוקר'. הכניעה לימין הפשיסטי מבישה, אך היא לא תכניע את וטן, ולא את חבריה וחברותיה".

הארגון הפשיסטי "אם תרצו" הוא שהגיש את התלונה נגד מאדי. כתב התלונה מתבסס על דבריה בטקס הנכבה באוניברסיטה: "לא נשכח את השהידים שהגשימו את אחדות הארץ, העם וההיסטוריה" - שורה אותה ציטטה מתוך מאמרו של המשורר הפלסטיני הלאומי מחמוד דרוויש.

תא חד"ש באוניברסיטת בן-גוריון גינה את החלטת בית הדין המשמעתי: "זו הכרזת מלחמה נגד הסטודנטים הערבים. אוניברסיטת בן-גוריון נכנעה שוב ובאופן מביש ללחצים ולתכתיבים של הימין הפשיסטי בקמפוס. נוסף על כך, הנהלת האוניברסיטה הצטרפה בגלוי למאמצים לדיכוי זכויותיהם הבסיסיות של הסטודנטים הערבים לחופש ביטוי ומחאה". אוניברסיטת בן-גוריון מסרבת לחשוף את שמות הדיינים שלקחו חלק בהליך המשמעתי.

סרבן ערבי-דרוזי קיבל שחרור מהצבא לאחר 10 ימים בכלא

הסטודנט סלימאן אבו רוקן, סרבן גיוס ערבי-דרוזי, שוחרר מהכלא הצבאי לאחר תקופת מאסר בת עשרה ימים וקיבל פטור משירות צבאי (24.10). אבו רוקן נתמך על ידי רשת "מסרבות".

לאחר שחרורו מסר: "לאחרונה סירבתי להתגייס לצבא. עשיתי זאת לאחר שהשלמתי סמסטר ראשון במסגרת מסלול העתודה האקדמית. במהלך לימודי הבנתי כי אני מסוגל לשרת את המערכת הצבאית ולהישאר נאמן למצפוני. אני מונע מהבנה כי זהותנו כבני אדם חזקה מכל זהות אחרת, וכי לא קיים מקום בחברה ליחס מפלה וברוטלי כלפי בני אדם אחרים רק כי הם שונים".

לדבריו, "הצבא כלא אותי בשל היותי נאמן לצו מצפוני. עובדה זו חזקה בקרבי את התובנה כי אני מסוגל לשרת אותו. בתוך הכלא זכיתי לקבל טעימה קטנה מהפרקטיקות האכזריות בהן משתמש הצבא לדיכוי העם הפלסטיני בגדה המערבית וברצועת עזה. בין אמצעי הענישה - שלילת מוחלטת של חופש התנועה, חופש הביטוי וכבוד האדם".

ח"כ עודה: נתניהו איש מסוכן ביותר

"נתניהו הוא האיש המסוכן במדינה", אמר השבוע (24.10) יו"ר רשימת חד"ש-תע"ל ח"כ איימן עודה במהלך שיחה עם עורך "הארץ" אלוף בן. ח"כ עודה השתתף באירוע שארגן העיתון, ונשאל מדוע על הציבור לצאת להצביע. על כך השיב: "אני יודע שהכהניזם נמצא בעלייה. יכול להיות שנתניהו ישתה מנדט או שניים מבין גביר וחבורתו, אך התשתית של הכהניזם כבר עומדת על 15% מהבוחרים". לדבריו, "צריך לעשות הכל כדי להעלות את אחוזי ההצבעה בחברה הערבית".

בתחילת השיחה פנה עורך "הארץ" לעודה בשאלה שנהג העיתונאי יאיר לפיד (היום ראש הממשלה) להפנות למרואייניו: "מה ישראלי בעיניך?". על כך השיב עודה: "המדינה תמיד רצתה לעצב את הציבור הערבי לפי אישיות שלא ממש שייכת לעם שלנו. בו זמנית, מעולם לא ניתנה לנו האפשרות להיות כאזרחים שווי זכויות. השאלה שמעניינת אותנו היא כיצד נוכל להישאר חלק מהעם שלנו ובו בזמן לזכות בשוויון זכויות אזרחיות ולאומיות? לכן אנחנו נאבקים יחד, ערבים ויהודים, למען מדינה דמוקרטית לכולנו".

לדבריו עודה: "האזרחים הערבים נאבקו נגד הממסד יחד עם היהודים הדמוקרטים מאז כינון הממשל הצבאי. המאבק הוא לא בין עם לעם, אלא על עתיד החברה". יו"ר חד"ש-תע"ל הדגיש: "צריך לעשות הכל כדי שהמאבק לא יהיה של קבוצה מסוימת בחברה נגד קבוצה אחרת". עודה אמר כי לצערו יו"ר הליכוד בנימין נתניהו "הצליח לשכנע את יו"ר רע"מ, מנסור עבאס, לפרק את הרשימה המשותפת. היינו אמורים לקבל 17 מנדטים - כוח אדיר למאבק למען השלום. זאת הייתה האסטרטגיה שביננו יחד עם יתר החברות ברשימה. כל תנועת מאבק חווה רגעים קשים, אך אני בטוח שבקרוב נמצא את הדרך להתאחד שוב, ולבנות מחנה דמוקרטי ערבי-יהודי גדול מאוד. יבוא יום בו נצליח לבנות זאת מחדש".

ח"כ מוסי רו (מרצ) אמר בוועידה, כי מדיניות הממשלה, בה שותפה מפלגתו, בשטחים הכבושים לא שונה מהותית מזו שהובילה ממשלת נתניהו. לדבריו, כל מאמצי ממשלת בנט-לפיד "הושקעו בהתנגדות לנתניהו. זה חשוב מאוד אך קיימים עוד דברים - כלכלה סוציאל-דמוקרטית, סיום הכיבוש וזכויות אדם".

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע בדוא"ל

או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח

כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לכסות את הוצאות

המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה

הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126102

ח"כ עופר כסיף לצד יו"ר חדש-תע"ל וח"כ אחמד טיבי בערב השקת הרשימה בתל אביב (צילום: זו הדרך)

ח"כ עופר כסיף: לא נוותר על דרכנו בעד שום מחיר

סיום הכיבוש אינו רק אפשרות כי אם הכרח

למשמעת קואליציונית, ואם אתה נמצא בשוליים של הקואליציה, אתה פועל הרבה פעמים נגד העקרונות שלך.

האם הישיבה שלכם באופוזיציה לא מונעת מגוש השמאל לפעול באופן רציף?

גוש מרכז שמאל אמיתי לא היה מתנהל כפי שהתנהלה הממשלה האחרונה מבחינה חברתית, מדינית או אזרחית. כמובן שאנחנו מחויבים למנוע מהפשיסטים לעלות לשלטון, אך השאלה היא כיצד עושים זאת ובאיזה מחיר. לכן מרכיבי הרשימה המשותפת גיבשו בזמנו תנאים שלפיהם נמליץ על ראש ממשלה. זה הסכם שגם כל"ד הייתה חתומה עליו, אך לצערי נסוגה ממנו בסופו של דבר.

גיבשנו ארבעה עקרונות מרכזיים, ואם מועמד לראשות הממשלה יעמוד בהם, בהחלט נשקול תמיכה בו. העקרונות הבסיסיים הם: מלחמת חורמה בפשיעה הערבית; העלאת שכר המינימום ל-40 שקלים לשעה; התנעת תהליך מדיני אמיתי שמטרתו סיום הכיבוש והקמת מדינה פלסטינית בצד ישראל; וביטול החקיקה הגזענית לרבות חוק הלאום וחוק קמיניץ.

סיום הכיבוש הוא תנאי מינימום עבורכם?

בוודאי. לטעמנו יש לסיים את הכיבוש כבר מחר, אם לא היום. מי שמתפקדת כרגע כסרבנית ועושה הכל כדי למנוע תהליך מדיני היא "ממשלת השינוי". את הכיבוש ניתן לסיים תוך כדי דיאלוג ומשא ומתן. אחת הסיבות שבעטיין חברי הכנסת של חד"ש לא הצביעו [ב-2005] בעד ההתנתקות הייתה היותה מהלך חד-צדדי.

כיצד צריכה ישראל לפעול מול גל האלימות בגדה המערבית?

הכיבוש הוא הטרור האמיתי. מי שחושב או טוען שטרור אכזרי כמו הכיבוש יענה בחיבוק ידיים מהצד המדוכא אינו יודע היכן הוא חי. צריך לשאול מי הצודק ומהי דעת הרוב. העם הפלסטיני ברובו המוחלט מעוניין בחיים נורמליים, אך לא ניתן להשיגם תחת הכיבוש ובצל הפוגרומים שמבצעים המתנחלים בשטחים מדי יום.

סיום הכיבוש והקמת מדינה פלסטינית אינה רק אפשרות, כי אם הכרח להבטחת עתיד שני העמים. האינטרס והעקרונות שלנו סוללים דרך לחיים משותפים של שני העמים בשלום ובשוויון.

ח"כ עופר כסיף (חד"ש) התראיין בשבוע שעבר (19.10) לתוכניתם של יואב רבינוביץ ויובל קרני ב"רדיו וויינט". הריאיון התמקד בבחירות הקרבות וכסיף נשאל לגבי המנדטים שצפויה חד"ש-תע"ל לקבל, בסוגיית ההמלצה על המועמד לראשות הממשלה ולגבי האלימות הגואה בימים אלה בגדה המערבית הכבושה. להלן הריאיון:

בירכת את החלטת אוסטורליה שלא להכיר בירושלים המערבית כבירת ישראל...

העמדה של חד"ש היא שמערב ירושלים יכולה להיות בירתה של מדינת ישראל רק במידה שקיימת בצידה מדינה פלסטינית שבירתה בירושלים המזרחית. רק אז אפשר יהיה לדבר על הלגיטימציה של ישראל עצמה. כל עוד הכיבוש נמשך, אי אפשר לדבר על ירושלים כעל בירתה הלגיטימית של ישראל.

ראש הממשלה דיבר באו"ם על הצורך בהקמת מדינה פלסטינית...

באותו ערב הוא גם בירך את ראש ממשלת בריטניה שהודיעה כי תעביר את השגרירות לירושלים. מעבר לכך, מאז שנשא את דבריו נראה כי הפרקטיקה של הכיבוש הולכת ונהיית יותר חריפה. קיימת סתירה בין המעשים לבין הרטוריקה. הקמה של מדינה פלסטינית תלויה בנו – באופן שבו אנחנו מצביעים ובאופן שבו אנחנו פועלים. מדינה פלסטינית היא אינטרס של שני העמים כי פירושה סיום הכיבוש, וכאן טמון המאבק שלנו.

לפי הסקרים חד"ש-תע"ל נעה סביב ארבעה מנדטים...

סקרים צריך לקחת בעירבון מוגבל מאוד, אך הסכנה שלא נעבור את אחוז החסימה בהחלט קיימת. אנחנו עושים את המקסימום כדי לעבור ולהתחזק. עם זאת השפעה לא מושגת בוותור על עקרונות פוליטיים כפי שעשו רע"מ ומנסור עבאס. היא מושגת דרך קידום עקרונות, תוך שימוש בגמישות הנדרשת.

אם מסתכלים על הנעשה בכנסת בשנה האחרונה, לפי דוחות שבדקים את ההתנהלות ואת העשייה הפרלמנטרית דוגמת עמותת שומרים ועמותת שקוף, הרשימה המשותפת מהאופוזיציה הייתה הפעלתנית והמשפיעה ביותר מבין כל המפלגות. נוסף לכך, הרבה פעמים ניתן להשפיע מהאופוזיציה יותר. כאשר אתה חבר בקואליציה אתה מחויב

עם פתיחת שנת הלימודים האקדמית המרצים באוניברסיטאות ינקטו צעדים ארגוניים

עם פתיחת שנת הלימודים האקדמית (23.10), מתכננים חברי הסגל הבכיר באוניברסיטאות לנקוט צעדים ארגוניים. זאת בעקבות גרירת הרגליים של משרד האוצר במסגרת המו"מ לחידוש ההסכם הקיבוצי. על כך מסרה יו"ר המועצה המתאמת של הסגל האקדמי באוניברסיטאות, פרופ' ענת זעירא (האוניברסיטה העברית) באיגרת ששיגרה למרצים. המועצה מייצגת את סגלי ההוראה באוניברסיטאות תל-אביב, חיפה, בן גוריון, העברית ובר אילן, הטכניון ובמכון ויצמן. במכתבה התייחסה זעירא להסכם הקיבוצי האחרון שתוקפו פג בסוף 2019: "מאז שכרנו לא רק לא עלה, אלא נשחק, והשחיקה בוטה יותר נוכח האינפלציה הגוברת וחוסר הוודאות הכלכלית בתקופה זו". בחודשים האחרונים נערכה בין הצדדים פגישת מו"מ אחת בלבד, ובמסגרתה "למדנו שהממונה על השכר במשרד האוצר כלל אינו מוכן לדון בתוספת לשכר", הוסיפה זעירא.

ועד ראשי האוניברסיטאות (ור"ה), הוועד לתכנון ותקצוב ההשכלה הגבוה (ות"ת) ומשרד האוצר מרבים להשמיע דרישות החושפות את כוונותיהם להרע את תנאי העבודה המעוגנים בהסכמים הקיבוציים הארציים והמקומיים. הממונה על השכר מתעלם בבוטות מעמדת המועצה, ומתכוון לכפות על ראשי המוסדות להשכלה גבוהה "מודל העסקה דיפרנציאלי" שלו משמעות אחת בלבד – מעבר לחוזים אישיים.

"בעוד שאנחנו זוכים לגרירת רגליים במשא ומתן, מבשר הממונה על עמדותיו בתקשורת, וקורא לרפורמות שמטרתן להחליש את העבודה המאורגנת ולפגוע בעצמאות האקדמיה", מסרה זעירא והוסיפה: "בראיון שפורסם לאחרונה הציג הממונה את משנתו, וקבע כי 'רמה גבוהה של אקדמיה מצריכה מעבר לשכר דיפרנציאלי לפי קריטריונים של היצע וביקוש'".

במועצה סבורים כי "אין זה תפקידו, סמכותו או בתחום כישוריו של הממונה לקבוע מהי 'יעילותה' של העבודה האקדמית. בנוסף, מעולם לא ניתנה לו סמכות להחליט מהם תחומי הדעת אותם רצוי לקדם, מי חברי הסגל שראוי לקלוט או באיזה אופן מובטחת רמה אקדמית גבוהה".

לדברי זעירא: "תכליתה של אקדמיה היא קידום מחקר והפצת ידע. הנהגת חוזים אישיים תעמיק עוד יותר את היחסים התחרותיים ואת הפערים בין חברי הסגל, ותפגע בפעילות האקדמית. במקום הרעת תנאי השכר והעבודה של מרבית חברי הסגל, ובמקום פגיעה בכוח הארגוני והקיבוצי המאחד אותנו, אנו דורשים לעדכן את השכר ויפה שעה אחת קודם".

"אנו מודעים לכך שגרירת הרגליים של האוצר מאפיינת את יחסי העבודה הקיבוציים במדינת ישראל בעת זו. לצערנו, ראשי האוניברסיטאות תומכים במדיניות האוצר במקום לחתור לחתימת הסכם חדש. אין לנו כל כוונה להסכים להתנהלות זו, וככל שלא נראה שחל בה שינוי ברור ומיידי – לא תיוותר לנו כל ברירה אלא לנקוט צעדים שיביאו את ור"ה, הות"ת והממונה על השכר לקיים עימנו משא ומתן אמיתי", הדגישה. כ-342 אלף סטודנטים פתחו השבוע (23.10) את שנת הלימודים האקדמית

נמרוד עובד

יו"ר מרשם ד"ר ריי ביטון במסיבת עיתונאים, אוגוסט 2022 (צילום: מרשם)

האוצר מתחמק מהעברת התקציבים

הרופאים המתמחים

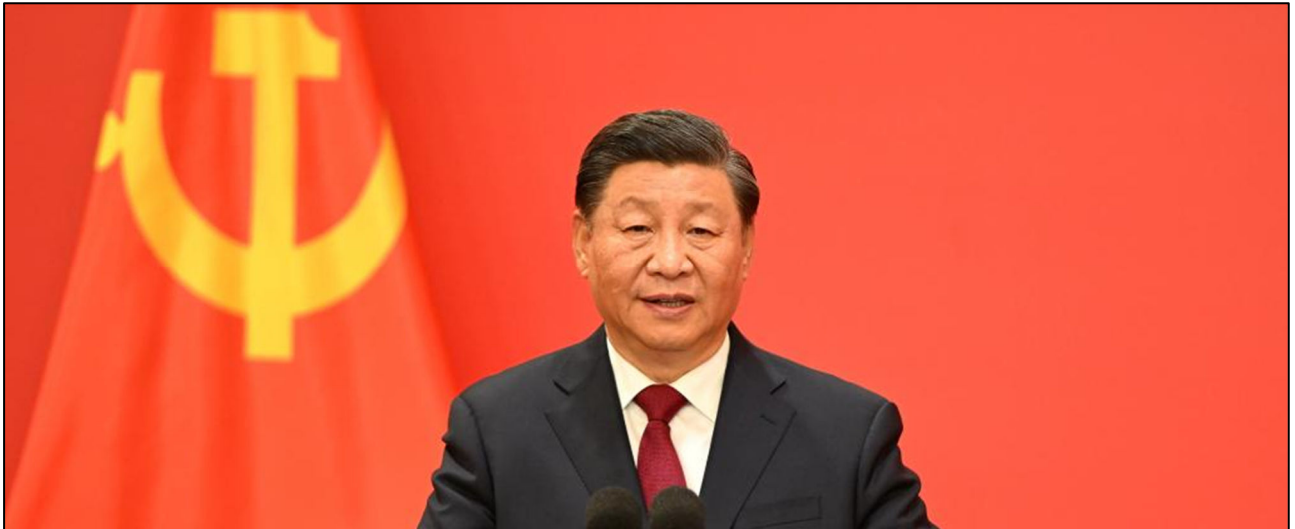
נאלצו לעתור לבג"ץ

ארגון מרשם, המאגד את הרופאים המתמחים ומוכיל את מאבקם לקיצור התורנויות, הגיש בשבוע שעבר (11.10) עתירה לבג"ץ. העתירה דרשה להורות למשרד האוצר להעביר את התקציב שהובטח לקיצור התורנויות. משרד הבריאות טרם העביר את שלושים מיליון השקלים שהוקצו למטרה. זאת חודש לאחר שראש הממשלה יאיר לפיד הודיע כי ההיערכות לקיצור התורנויות תתחיל "באופן מיידי". אז אף התחייב מנכ"ל האוצר להעביר את התקציב "בימים הקרובים".

יו"ר מרשם, ד"ר ריי ביטון, מסרה: "הגשנו עתירה לבג"ץ נגד משרד האוצר. בלתי נתפס שנדרשנו להגיע עד לבית המשפט העליון לאחר שכבר התקבלה החלטה בשיתוף והסכמה של שלושה שרים, של ראש הממשלה ושל היועצת המשפטית לממשלה. נוסף לכל, קיבלנו התחייבות בכתב מהאוצר כי יעביר את הכסף! מסתבר שכל זה לא מספיק, ומשרד האוצר צריך לקבל הוראה משופטי בג"ץ כדי להבין שהוא לא מעל החוק. פקידי האוצר לא יכולים להשאיר אצלם את תקציבי קיצור התורנויות – זה לא הכסף שלהם!".

לדבריה "שנים של הזנחה, של תנאי עבודה ושל מאבק לא משנים דבר למשרד האוצר, המתעקש לפעול אך ורק לפי האג'נדה שלו. השורה התחתונה ברורה: הם מתנגדים לקיצור התורנויות. זו האמת, ומבחינתם ניתן לצפצף על חוקי המדינה ולהמשיך את המחדל הפוגע בנו ובמטופלים שלנו. בעיניהם כל האמצעים כשרים לשם סיכול הקיצור. כעת נותר לנו רק לקוות כי שופטי בג"ץ יעמידו אותם במקומם".

יוסי אבו

שי ג'ינפינג, מזכ"ל המפלגה הקומוניסטית הסינית ונשיא סין, במסיבת עיתונאים שנערכה בתום הוועידה (צילום: סינחואה)

ועידות המפלגות הקומוניסטיות בסין ובהודו

באוקטובר וקיימה דיונים בנושא הבחירות הכלליות שייערכו בהודו ב-2024. בוועידה השתתפו 900 צירים, המספר הגדול ביותר של צירים שנרשם בתולדות המפלגה.

לדברי בינוי ויסאם, מראשי הקומוניסטים וחבר הפרלמנט בעיר ניו-דלהי, המפלגה פועלת על בסיס עקרונות דמוקרטיים והוועידה היא פורום לביקורת חיצונית ופנימית. "למתבוננים מבחוץ קשה להבין אותנו. הם רגילים למפלגות ימין העוסקות בבחירות אישיות לצמרת המפלגה", אמר. צירים מ-17 מחוזות שונים ברחבי הודו השתתפו בוועידה הנערכת מדי ארבע שנים. משתתפי הוועידה ערכו דיונים ארוכים בנושאים פוליטיים מגוונים, אשר ינחו את מדיניות המפלגה עד לקיום הוועידה הבאה. הצירים בחרו כמו-כן את הנהגת המפלגה.

במרכז דיוני הוועידה עמדה סוגיית ההתמודדות מול שלטון ראש הממשלה ומנהיג הימין הפונדמנטליסטי נרנדרה מודי. הצירים קיימו דיונים בנושא ההגנה על היסודות החילוניים של המדינה, ובשאלה כיצד ניתן לשפר את רמת חייהם של האזרחים. ממשלת מודי פיזרה הבטחות רבות בנוגע לשיפור מצבם הכלכלי של האזרחים ולחזיון המשק, אך הן לא מומשו. בינתיים, ממשיך היוקר במדינה לדהור. לדברי ויסאם: "הממשלה כבולה בידי ההון הזר. המגזר הציבורי, הבנקים וחברות הביטוח הממלכתיות הופרטו כולם, והשליטה בהם עוברת בהדרגה לחברות זרות ולמונופולים מקומיים".

תוכנית פעולה סדורה היא הכרח

עוד נאמר בהחלטות הוועידה, כי "השנאה הדתית והעדתית עומדת במרכז אסטרטגיית הבחירות של מודי לקראת בחירות 2024. אם ברצוננו לנצח את המפלגה הלאומנית של מודי עלינו לאחד סביבנו את הכוחות הדמוקרטיים, את מפלגות השמאל ואת כל הדוגלים במדינה חילונית המשרתת את כל אזרחיה". הוועידה ה-24 פרסמה קריאה לאחדות של המפלגות הקומוניסטיות הרבות הפועלות ברחבי הודו. "תוכנית פעולה סדורה היא הכרח בכל מאבק פוליטי. הארגון המפלגתי אחראי על יישום האסטרטגיה, אך היא לעולם לא תעבוד בלא אידיאולוגיה. המנהיג הקומוניסטי הוא צי' מין אמר שמפלגה חסרת אידיאולוגיה היא עץ ללא פירות", הדגיש. שורשים, ומפלגה ללא ארגון היא עץ ללא פירות", הדגיש.

זוהר אלון

במהלך סוף השבוע האחרון נעלו המפלגות הקומוניסטיות בסין ובהודו את ועידותיהן. מזכ"ל המפלגה הקומוניסטית הסינית, שי ג'ינפינג, הודיע במסיבת עיתונאים (23.10) כי נבחר באופן רשמי לכהן תקופה שלישית כנשיא סין. המשמעות היא שתקופת הכהונה של שי תהיה הארוכה ביותר מאז מייסד הרפובליקה העממית הסינית מאו דזה-טונג. במסיבת העיתונאים (23.10) הציג שי שבעה חברים חדשים בוועדה המתמדת של הלשכה הפוליטית, בהם לי צ'יאנג הצפוי להחליף את לי קצ'יאנג כראש ממשלת סין.

שי: "השחיתות היא סרטן בגוף המפלגה"

במסיבת העיתונאים אמר שי: "המפלגה תישאר בלתי-מנוצחת רק אם תצליח לקדם רפורמות פנימיות בדרכי ניהולה". לדבריו, "המפלגה הקומוניסטית הסינית בת המאה היא הגדולה ביותר בעולם כיום. אולם ללא שינויים וללא רפורמות לא נוכל לעמוד במשימתנו - הגנה על העם הסיני והבטחת עתידו". בוועידה השתתפו 2,300 צירים המייצגים 96 מיליון חברי מפלגה.

אירוע הנעילה של הוועידה נערך לאחר שבוע של דיונים. הצירים הצביעו בעד אימוץ דו"ח הוועד המרכזי היוצא ובעד תיקונים לדו"ח אשר הוצגו במהלך השבוע. הצירים בחרו גם חברי וועד מרכזי חדש, המורכב מ-203 חברי הנהגה. במליאה הראשונה של הוועד המרכזי החדש בחרו חבריו את 25 חברי הלשכה הפוליטית, וכן את הוועדה המתמדת של הלשכה הפוליטית.

בעת הצגת דו"ח הוועד המרכזי אמר שי: "השחיתות הפכה סרטן בגוף המפלגה. היא פוגעת ביסודותיה ומונעת ממנה לפעול ביעילות הנדרשת. המלחמה בשחיתות היא אחד היעדים המרכזיים של הרפורמות הפנים-מפלגתיות. אנו נדרשים להילחם בשחיתות יום-יום, שעה-שעה". עוד הוסיף: "הזמנים משתנים ואנשים מצפים מהמפלגה וממנהיגיה לתת מענה כאשר מתעוררים צרכים חדשים. אנחנו מחויבים לפעול לטובתם תוך שמירה על מדיניותנו - סוציאליזם בעל מאפיינים סיניים".

הנשיא מודי מוכר את ארצו להון הזר

בסוף השבוע ננעלה גם ועידת המפלגה הקומוניסטית ההודית ה-24 שנערכה בוויג'יוואדה, העיר השנייה בגודלה במדינה אנדרה פרדש שבדרום הודו. הוועידה נפתחה ב-14

"חלב החלומות": רטרופקטיבה, מוטציה ופלואידיות בביאנלה ה-59 בוונציה

1938 הורה אדולף היטלר להקים בניין חדש, אשר ישקף את האסתטיקה הנאצית. אולם במקום להחריב את הקיים, החליטו הנאצים להקים את הבניין החדש באותו המקום, תוך "כליעה" של המבנה הישן. בניין זה נותר עומד עד היום, והוא משמש להצגתן של התערוכות הגרמניות מאז.

שימור הבניין שעיצבו הנאצים עוררה כמובן מחלוקות רבות. היו שקראו להרוס את הבניין כליל, בעוד שאחרים טענו כי מעשה זה יחתור תחת זיכרון זוועות מעשי הנאצים. בחשיפת היסודות ומרכיבי הבנייה המקוריים של הבניין הבווארי מצאה אייכהורן איזון מושלם בין הרס לזיכרון. "פציעת" הבניין מתורגמת לאקט של שחרור, גם אם זמני, של גלגול הקודם. בכך היא העניקה למבקרים הזדמנות חד פעמית ואף מרגשת להתנסות באופן בלתי אמצעי בהיסטוריה של הביתן, ובפרקה הטעון והמדמם ביותר של ההיסטוריה הגרמנית.

האמניות שלא זכו להציג - רטרופקטיבה נשית כתיקון

אחת התערוכות הממחישות בצורה הטובה ביותר את הקו שניסתה אלמני לעצב היא זו של לביניה שולץ (1896 - 1924) ושל וולטר הולדט (1899 - 1924), זוג רקדנים אקספרסיוניסטיים שפעל ברפובליקת וויימאר. בעוד שהתערוכות המציגות בביאנלה הן ברובן עכשוויות, חלקן מוקדש לרטרופקטיבה ולגילוי מחדש של יוצרות ויוצרים. כך מקבלת הבאת הקול הנשי לקדמת הבמה רובד נוסף – אמניות ואמנים ששמו לא נחרט בקורות האמנות המודרנית וזכים להציג (אמנם באיחור) בבמה הגדולה ביותר.

צילום מתוך התערוכה של פיטרובסקה (צילומים: זו הדרן)

התערוכה משלבת מיצבים, צילומים וסקיצות של התחפושות שעיצבה שולץ עבור מופעי הריקוד האקספרסיוניסטיים שהפיקה בין 1919 ועד להתאבדותה ב-1924. שולץ יצרה סדרה של תלבושות פנטסטיות המשלבות בין קוביזם ופוטוריזם, סגנונות שביצעו מהפכה בעולם האמנות באותה תקופה. התלבושות המקוריות מוצגות בתערוכה ומשלבות בין אלמנטים מעולם החי לבין אלמנטים מהמדע הבדיוני ואף מהאמנות הקלסיסטית.

ההיררכיה הנסתרת שבמרחב הבטוח

תערוכת הצילום של האמנית הפולנייה יואנה פיטרובסקה מתארת סיטואציות שונות בבימורה. האמנית ביקשה מאנשים

הביתן הגרמני - האמנית פצעה את הקירות ושחררה את הזיכרונות הטמונים בהם (צילום: אתר הביאנלה)

ב-27 בנובמבר תינעל הביאנלה ה-59 של ונציה – תערוכת ענק דו-שנתית לאמנות עכשווית בינלאומית, המקבצת את מיטב יצירות האמניות והאמנים מרחבי העולם. תערוכת האמנות הבינלאומית בביאנלה מוצגת השנה תחת הכותרת "חלב החלומות" – מונח שטבעה האמנית הסוריאליסטית לאונורה קרינגטון. המונח מתאר עולם קסום ופלואיד בו מציאות ודמיון מתחלפים ללא הרף. התערוכות המרכיבות את הביאנלה פרושות ברחבי ונציה, ומתמקדות בשני מתחמי ענק במזרח העיר. הביאנלה מציגה אינספור תערוכות בתחומים שונים לרבות ציור, פיסול, צילום, וידאו, עיצוב, תקשורת חזותית ועוד.

השנה הוקדשה הביאנלה לקידום קול נשי, דבר שבא לביטוי בהרכב האמניות והאמנים המציגים בה. מתוך 213 אמניות ואמנים, כ-90% הן נשים. האוצרת הראשית של הביאנלה, ססיליה אלמני הבהירה: "בפעם הראשונה מאז נוסדה לפני 127 שנה, תציג הביאנלה רוב נשי ומגדר נון-קונפורמי של אמניות ואמנים. מטרת הבחירה – לשקף קהילה אמנותית בינלאומית רוויה תסיסה יצירתית, החושבת מחדש על תפקידו של האדם באמנות".

השנה ביקרתי בביאנלה בפעם הראשונה, ואבקש לחלוק כאן רשמים מהתערוכות ומהעבודות שהותירו בי חותם.

הביתן הגרמני - ארכיאולוגיה של זיכרון קולקטיבי

נוסף לתערוכות המוצגות בשני הבניינים המרכזיים, משלבת הביאנלה תערוכות בעשרות בתינים ה"שמורים" למדינות שונות. תערוכתה של האמנית הגרמנייה מריה אייכהורן היא פרויקט העושה שימוש במרכיב אחד בלבד – הביתן הגרמני עצמו. בכניסה לחלל הביתן מבחין המבקר במספר מקומות בהן חשפה האמנית את הלכנים המרכיבים את קירותיו, ובמרכז החלל פערה כמה בורות המספקות מבט ליסודותיו.

רעיון פשוט זה מקבל משמעות מאלפת בהתחשב בהיסטוריה של הביתן: הוא הוקם בשנת 1909, תחילה תחת השם "הביתן הבווארי" (זאת בהתייחס לצורת הבנייה שאפיינה אותו); וב-1912 שונה שמו לבניין הגרמני. בשנת

את חווית הפלישה של המבקר לרגע האינטימי, ויש בה אף כדי להפחידו ולהרתיעו. החדירה למצב הפגיע וחסר האונים של הדמויות מערערת עוד יותר את מושג ה"בית" אליו הוא נכנס. המרחב המסמל את המוכר והבטוח הופך מרחב בלהות מנוכר בו מציאות ודמיון מתערבבים.

אורגניזמים, מוטציות וכוכבים הקורסים לתוך עצמם

לדברי אוצרת הביאנלה אלמני, היא היססה לשלב קטעי וידאו בתערוכה הבינלאומית הנוכחית. מגפת הקורונה אשר השתוללה במהלך השנתיים האחרונות נתנה את אותותיה במיוחד בעולם האמנות: המוזיאונים, בתי הקולנוע ויתר המרחבים המציגים אמנות נסגרו. התחום ששיגשג כתוצאה מכך היה אמנות הווידאו, אשר צפייה בו אינה דורשת ביקור במוזיאון. לכן, הסבירה אלמני, לא הרבתה לשלב בביאנלה הנוכחית יצירות וידאו-ארט העומדות בפני עצמן.

בשל סיבה זו בדיוק, כל עבודת וידאו שמצאה בכל זאת את דרכה לתערוכה הבינלאומית צריכה הייתה להצדיק את מקומה. אני סבור כי יצירתן המשותפת של שלוש האמניות הליטאיות אגל בוטביטיט, מריה אולשאוסקאית ויוליה סטפונאטיט עשתה מעל ומעבר לכך. היצירה הנקראת "שירים מהקומפוסט: גופים במוטציה, כוכבים קורסים לתוך עצמם" מציגה קבוצת נערים ונערות הנוודות ברחבי הנוף הפראי של ליטא – היערות ודיונות החול המובילות אל הים.

ניפוך הגבולות בין גוף לגוף, ובין גוף לאדמה (צילום: הביאנלה הבינלאומית לאמנות עכשווית בריגה)

במבט ראשון נראית הקבוצה כאסופה אידיאלית של בני נוער – יפי תואר ולבושים בסגנון העכשווי ביותר. אלא שהחזות האידיאלית עוברת הזרה, כאשר חברי הקבוצה מתחילים לנוע יחדיו – לעיתים בהליכה איטית המשלבת צעדי מחול, לעיתים במעין זחילה במורד הדיונה, המסיבה לנערות ולנערים מעין חזות קדם-אבולוציונית.

ניכר כי המוקד האמנותי העיקרי ביצירה הוא העמדתם ההצברית של הנערות והנערים המתרחקים ומתקרבים זה מזו לסירוגין: לעיתים נראית נערה צועדת לבדה על ברכיה לאורך שפת הים, ולעיתים נראים הנערות והנערים מוטלים זו על זו בערימה בקרחת היער. ההעמדה הייחודית תורמת בין השאר לטשטוש הפערים הפיסיים והמגדריים בין הנערות והנערים. מוטיב זה מלווה את היצירה לאורכה ומספק כמה רגעים מרתקים ומשלהבים.

האסתטיקה הייחודית המשלבת בין מודרני ופרה-היסטורי מעניקה ליצירה תחושה נבואית ופוסט-אפוקליפטית. כך, לפי שלוש היוצרות, יראו החיים על פני כדור הארץ לאחר השואה האקולוגית המסתמנת. לאחר האסון שימיטו בני האדם על הסביבה ובעיקר על עצמם, הם יגחחו מחדש כאורגניזמים חדשים ללא הבדלים פיסיים או מנטליים. היצירה מלווה בפסקול מקורי אשר משלב קריינות מפי אחת היוצרות, המדקלמת טקסט מדעי מתחום הביולוגיה. מכלול הדימויים מציג "לידה מחדש" של המין האנושי בתוך עולם ריק וחרב.

תום קורי

שונים בקשה זהה – ליצור סצנה של מחסה (Shelter) מהעצמים, מהחפצים ומהרהיטים הנמצאים בביתם. התוצאות השונות שתיעדה פיוטרובסקה הרכיבו מכלול מרתק של פרספקטיבות אנושיות המספקות תשובות שונות לשאלה: האם מרחב בטוח אמיתי הוא מן האפשר, ומהן השפעותיו על ההתנהגות האנושית?

המשתתפות והמשתתפים בפרויקט סיפקו פרשנויות שונות ומרתקות למשימה שנתנה להם היוצרת. אחת התמונות מתעדת אישה שוכבת על גבי מזרן המונח על הקרקע. שורה מוטל על רצפת הפרקט, ויתר גופה מכוסה במלואו בערימה גסה של שמיכות, מצעים וכריות שאספה מביתה. משחק מעניין זה בין "מבצר כריות" ילדתי לבין סיטואציה שגרתית של שינה בבית, יוצר דימוי חזק של חנק ופאניקה. העצמים הרכים מוצאים מהקשרם כאשר הם "קוברים" תחתם את המשתתפת, המסתכלת על התקרה במבט המשרד חוסר אונים ושלווה בעת ובעונה אחת.

צילום נוסף מתאר זוג גברים על מיטה. האחד מתרומם על מרפקיו משכיבת בטן. השני יושב לידו, מביט בו ומניח את ידו בין לחיו לבין כתפו כאשר ידו פתוחה למחצה ברכות כמו במחווה ליטוף. האלמנט החדוד לצופה בצילום הוא שתי הבעות הפנים השונות של המשתתפים. הגבר השוכב מביט הצידה ופוקח את עיניו, כמו מנסה להבין היכן הוא נמצא לאחר התעוררות מחלום עמוק. הגבר השני, לעומתו, מישיר אל חברו מבט צלול וחד. הטשטוש הדיסאסוציאטיבי בו נתון הגבר המתעורר מעלה תהיות לגבי מניעיו של הגבר המביט בו. האם צפה בו בשנתו? האם בא להעירו? התשובה כמובן נתונה לפרשנות, אולם תחושת הכוח וההיררכיה שמשרה הצילום בלתי נמנעת.

הביתן הדני - מפגש בין היפר-ריאליזם לסוריאליזם

כבר בעומדי במפתן הביתן הדני, לא יכולתי שלא לחוש תחושה מטרידה. המבנה הצהוב והארוך התחפש למעין חווה חקלאית, כאשר מחוץ לו ובתוכו פוזרו ערימות חציר, כלי עבודה, ומעין גושים משונים הדומים לגושי בשר נא או לירקות שורש גדולים.

בכניסה למבנה עצמו מתעמת המבקר עם דימוי פנטסטי התוקף אותו מיד. פנים המבנה מתאר סצנה משפחתית: זוג קנטאורים (דמות מן המיתולוגיה היוונית אשר פלג גופה העליון הוא אנושי ופלג גופה התחתון הוא של סוס) הנתון בשני רגעים דרמטיים שונים. הנקבה – שרויה על הארץ, מוקפת ערימות חציר ויולדת (יוצא מחלציה גוש גרוטסקי המתכתב עם יתר הגושים המפוזרים בביתן ומחוץ לו). הזכר הנמצא בחדר הנגדי – תלוי מת לאחר התאבדות.

תערוכתו של האמן הדני אופה איסולטו - סצנה מחלחלת המשבשת לרגעים אחדים את השיפוט של הצופה (צילום: זו הדרך)

השתלשלות האירועים עד לרגע המתואר נותרת עלומה, אך המסותריין שמאחורי הסצנה מוסיף לחוויה המטלטלת את המבקר מהרגע בו הוא נכנס לביתן. האמן הופה איסולטו עיצב את שתי הדמויות בסגנון היפר-ריאליסטי המקשה להבחין באופן מיידי כי הדמויות אינן אמיתיות. המציאותיות וההדקנות בה פיסל האמן את הדמויות הודגשה כדי להעצים

ארגון המורים ינקוט עיצומים

חד"ש מזמינה להצטרף לפעילות במצעד האקלים הישראלי

התאספות ברחבת מוזיאון תל אביב
שישי, 28.10, בשעה 09:30

חוג בית

בהשתתפות

ח"כ עופר כסיף ונועה לוי

יהודה בורלא 54, תל אביב
חמישי, 27.10, בשעה 19:00

מועדון הגדה השמאלית

אחד העם 70, ת"א

הקרנת הסרט

"סיפור אלכסנדריה"

יוסף שאהין

מנחה: שירה מרק בן צבי
מצרים, 1990, 127 דקות (ערבית; כתוביות בעברית)
מוצ"ש, 29.10, בשעה 20:00

שירה בגדה #32

מנחה: אמיר חרש

בהשתתפות: אנאס עדן ליברמן, אסתר וולק, הדס
מזרחי, ליאור מעין, לני בלה כהן, שי בוזגלו
שלישי, 8.11, בשעה 20:00

השבוע באתר "זו הדרך"

לפיד: חד"ש-תע"ל לא תהיה בממשלה או בקואליציה, חודש שני למחאות הענק באיראן, מתנחלים תקפו מוסקים פלסטינים ופצעו קשה פעילה ישראלית, עובדי "אפל" שובתים באוסטרליה ומתאגדים בארה"ב, עובדות הצהרונים בירושלים שבת, זעם בעקבות אירוח חוג בית של בן-גביר בביתו של זכין "זארה", ועוד...

zoha.org.il

ארגון המורים מסר השבוע (23.10) על כוונתו לנקוט עיצומים בבתי הספר העל-יסודיים. זאת בעקבות "הקיפאון בשיחות מול משרד האוצר על ההסכם הקיבוצי ותנאי העבודה". במכתב ששלח יו"ר ארגון המורים, רן ארז לשרת החינוך כתב: "הריני להודיעך כי בכוונת ארגון המורים לנקוט צעדים ארגוניים. בשלב זה הם יינקטו כאות אזהרה בלבד, ומבלי לשבש באופן מלא את הלימודים".

במסגרת העיצומים יימנעו עובדי החינוך העל יסודי המלמדים בכיתות י' - י"ב מהשתתפות בפעילות או מביצוע עבודות החל בתום יום הלימודים. כן הודיעו כי אין בכוונתם להשתתף בכנסים, בשיבות, בטיולים, בהשתלמויות או בפעילויות בית ספריות וחוג בית ספריות שיתקיימו מחוץ לשעות הלימודים. ארגון המורים הבהיר כי בכוונתו לכוון ועדת חריגים אשר תספק מענה לפניות מבתי ספר לגופו של עניין.

השבוע (24.10) שיגר ארז שיגר הודעה לחברי הארגון ובה אמר: "במהלך חודש פברואר פג תוקפו של ההסכם הקיבוצי. בטרם הסתיים ההסכם, פנינו מספר פעמים למשרד האוצר בבקשה לתיאום ישיבות משותפות. זאת במטרה לנהל מו"מ לקראת חתימה על הסכם קיבוצי חדש הכולל תוספת שכר ושיפור תנאי העבודה".

לדבריו, "מחודש מארס ועד היום התקיימו 12 פגישות אשר אורכן לא נמשך מעל לשעה, והן לא הביאו כלל להתקדמות במשא ומתן. משרד האוצר לא נענה לאף דרישה שהצבנו, וגם לא לדרישות שאינן כרוכות בהוצאה כספית ומטרתן רק להקל על הבירוקרטיה המוטלת על כתפי המורים".

עוד הוסיף: "לצערנו דבר ממה שביקשנו לא התממש. אפילו רצוננו להסדיר נושאים כמו ימי מחלה או העברת בעלות לא נענה. ייתכן מאוד שמשרד האוצר שאנן כל זמן שבו אנו לא מאיימים בשביתה או בהטלת סנקציות אחרות. הואיל וסכסוך העבודה עליו הכרזנו כבר בחודש מאי עדיין בתוקף, נחל בהפעלתו".

ארז ביקר את גירת הרגליים של משרד האוצר: "מדוע צריך לחלוף חודש בין ישיבה לישיבה? תחילה אמרו לנו נציגי האוצר שאין להם זמן כי הם עסוקים במו"מ מול הסתדרות המורים. אך מה-1 בספטמבר, אחרי שנחתם ההסכם עם יפה בן דוד, הם עדיין לא התפנו ולא מוכנים להיפגש. לכן פתחנו בעיצומים שאינם פוגעים בלימודים ונחשבים בעינינו עיצומים כלכליים".

התעשיינים רוצים לאסור שביתות

התאחדות התעשיינים קראה למפלגות לפגוע בחוק שכר המינימום ולעבור לשיטת "הכנסת מינימום". עוד הציעו לחוקק "חוק איסור שביתה בשירותים חיוניים". סעיף בהצעה מתייחס "להפחתת עלויות ייצור ומסים עקיפים, כמו עלויות המים, הארנונה והרגולציה לעסקים". קרי: תשלום פחות מסים וסבסוד גורמי ייצור לטובת המעסיקים.

ח"כ 26205, ח"א 6126102, טל' 03-6293944, zohaderekh@gmail.com
אתר זו הדרך zoha.org.il מק"י: maki.org.il info@maki.org.il